

Szegediek eredményei diákköri konferenciákon

A Szegedi Orvostudományi Egyetem hallgatói sikerrel szerepeltek a Pécsen megrendezett Országos Diákköri Konferencián. Az általános orvosi kar hallgatói közül az Oktatási Minisztérium különdíját kapta Kovács György, a KISZ KB különdíját pedig Tóti Miklós. Rajtuk kívül még négyen szerezték meg a különböző intézmények díjait. Az Egészségügyi Minisztérium első díját Dux László kapta, ötödik pedig második díjas dolgozatokat mutatott be. A gyógyszerésztudományi kar hallgatói közül Fodor Lajos kapott különdíjat, az Egészségügyi Minisztérium első díját Leprán István, a második díját pedig Bán István szerezte meg.

Csütörtökön fejeződött be Debrecenben a bölcsészek diákköri konferenciája. Ti-

zenegy felsőoktatási intézmény hallgatói mutatták be dolgozataikat a konferencián, amelyen a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem után a József Attila Tudományegyetem szerepelt legjobban. Az Oktatási Minisztérium, a KISZ KB díjai, és a különböző intézetek által felajánlott díjak, az összesen 24 nagydíj közül hatot szereztek meg szegedi hallgatók: Berta Árpád orosz nyelvtörténeti, Lipták Dorottya történelmi, Szigeti Lajos mai magyar irodalmi, Téglássy Imre régi magyar irodalmi, Szónyi György Endre angol irodalmi és Kertics Klára német irodalmi dolgozatáért kapta a fődíjat. Öten szereztek első díjat a zsűri dicséretével: Szendi Zoltán, Pratinka József, Hazai Magdolna, Raf-fay Ernő és Csillik Eva.

Tegnap Szegeden:

Viharos szél, hideg eső

Csendes esőre ébredt Szeged tegnap reggel, a rádió híradásaiban szereplő viharos szél csak később érkezett hozzánk. Dél előtt tíz óra tájban már 60–85 kilométer óránkénti sebességű széllel kezdtek mértek a meteorológiai intézet időjelző állomásán, délig azonban 97 kilométerre emelkedett a szélvihar óránkénti sebessége. Letörtött száraz ágak jeleztek, hogy birkózik a szél a fákkal, a kis lomboszatnak köszönhető, hogy nem tett bennük nagyobb kárt. Hulló va-

kolatok, cserépdarabok, fölfordított padok és kifordított esernyők így is sok bosszúságot okoztak a járókelőknek.

Váratlanul hideg is érkezett a széllel és a csapadékkal, dél előtt 2–4 fokig súlylyedt Szegeden a hőmérő higanyszála, és csak lassan emelkedett három fok fölé. Az áramszolgáltató vállalatól szerzett értesüléseink szerint néhány kisebb vezetékben is károkat okozott a tegnapi viharos erejű szél.

Az év végéig:

Vonatpótló buszok Szeged és Vásárhely között

A szeged-rókusi és a hódmezővásárhelyi vasútállomások között pályaeépítési munkák miatt április 7-től több vonatjárat helyett autóbuszok közlekednek. Azóta a Szeged-állomásról 9 óra 50 perckor, 11 óra 25-kor és 14 óra 19-kor, illetve a Vásárhelyről 9 óra 34-kor és délután fél 1 órakor induló személyvonatok helyett autóbuszok (vasúti díjszabással) bonyolítják le a forgalmat. Ez a változás várhatóan év végéig érvényes. Hogy a vonatra eddig Rókuson folszállók se szenvedjenek hátrányt, erről az állomásról is indulnak vonatpótló autóbuszok, mégpedig a menetrendnek megfelelően.

Az autóbuszok az útbaeső többi vasútállomást nem érintik, ezért akik Algyőn, Vajhátan, Kishomokon, vagy Vásárhely-Népkert megállónál kívánnak folszállni, az állomáshoz vezető bejáratú útnál (a 47-es főközlekedési úton) várakozzanak a „Vonatpótló” föliratú tábláknál. Az itt folszállók jegyeiket az autóbuzson válthatják meg. A vonatpótló buszokon természetesen érvényesek a vasúti személypénztáraknál, s az utazási irodáknál megváltott vasúti menetjegyek is.

A Hódmezővásárhely-Népkert állomáson, a Szentés felé utazók, illetve az onnan Szegedre tartó utasoknak a MÁV megoldja a csatlakozást. A vonatról való leszállás után ki kell gyalogni a főközlekedési út mellett levő megállóhelyig.

Jó tudni még a Hódmezővásárhelyről 7 óra 14-kor induló személyvonattal uta-

zóknak, hogy a vonat csak Rókusig közlekedik, ezért ott ki kell szállniuk, mert a szerelvény nem közlekedik tovább.

Az átvétel, sajnos nem ment zökkenőmentesen, de a MÁV Szegedi Igazgatóságának intézkedései nyomán sikerült megoldani a problémákat. Erről Kiss Károly vasútiigazgató a következőket mondta:

— A vonatpótló autóbuszok beállításával olyan problémák is jelentkeztek, melyeknek megoldása nem tűrt halasztást. Ilyen volt többek között az utazási körülmények javítása, a túlszűfoltosság megszüntetése, meghatározott rendszer bevezetése. Négy csuklós- és három farmotoros autóbusz beállításával nem tudtuk le-bonyolítani zavartalanul a forgalmat, így a Szegedről 14 óra 19-kor induló autóbusz utasai jogosan kifogásolták a körülményeket. A túlszűfoltosság megszüntetése érdekében tehát 7–800 fő elszállítására felkészülve, további két autóbuzst állítottunk be. Jelentős az is, hogy egyes autóbuszok nem állnak meg Szeged és Hódmezővásárhely között, tehát csak a távolsági útra indulókat szállítják. Kérjük az utazóközönséget, hogy vegye figyelembe és tartsa be a menetirányító személyzet utasításait, rendelkezéseit, mert ezzel a zűfoltosság megszüntethető a járatokon. Problémaként jelentkezett még a kisgyermekkel utazók, az idősebb emberek, valamint a betegek helybiztosítása is. Külön kérjük az utazóközönséget, hogy a rendelkezésre

Parasztkórusok és népdalkörök hangversenye

A televíziós Röpülj páva bemutatók után országsszerte, így Csongrád megyében is nagyon sok népdalkör, parasztkórus alakult, amelyek mindegyike a helyi népdal- és néphagyománykincs őrzését tekintve elsőrendű feladatának.

A régebbi, nagy múltú kórusok, munkás- és iskolai énekkarok számára már évek óta rendeznek országos minősítő versenyeket. Most a parasztkórusok, népdalkörök is részt vehetnek országos seregszemlén, amelyek különböző kategóriákban felkészültségük, teljesítményük szerint szakértőkből álló zsűri minősíti őket.

Szegeden is minősítő hangversenyt rendeznek azoknak a parasztkórusoknak és pávaköröknek a részvételével, amelyek a megyéből a népdal-kategóriában jelentkeztek minősítésre. A verseny ma, szombaton délután lesz a vasutas művelődési házban. A részt vevő együttesek: a zánkányszéki Mikszáth Kálmán Művelődési Ház parasztkórusa, Monoki Lajos vezényletével; összesen 9 pávakör jelentkezett: a csanyteleki Summás kórus, a csongrádi, a forráskúti, a mórhalmi, az ópusztaszeri, a röskei, a rúzsai, az algyői és a tápéi pávakör. Az országos minősítő versenyt a megyei tanács vb művelődésügyi osztálya a megyei továbbképzési és módszertani intézet, a Kórusok Országos Tanácsa megyei szervezete és a vasutas művelődési ház rendezi.

Lukács György kilencven éve

A kilencven éve — április 13-án — született Lukács György élete és műve a történelem tükrébe vált izgalmas, és maradandó értékűvé. Ezért lehet és kell ezen az évfordulón is történelmi összefüggésekben szemügyre venni életművét. Amikor született, a legtöbben mondhatatlanul szilárdnak vélték a tőke világhatalmát és európai birodalmait, köztük az Osztrák-Magyar Monarchiát is. Am mire a pesti bankár fia az új század első éveiben megkezdte filozófiai tanulmányait, szerte Európában válságjelek mutatkoztak. Nőtt a társadalmi és nemzeti-nemzetiségi ellentétek feszültsége, százezrek, majd milliók szervezkedtek, változásért kiáltva.

Ez a helyzet, ez az igény határozta meg Lukács György pályakezdését. Őt is az a sokszínű, sokágú hazai mozgalom emelte, amely — Ady szavával: — „valószínű előfutárja Magyarországnak megkészt, de most már nem sokáig halasztható, szociális átalakulásának”. Már a korai, az első világháború előtt kiadott munkáiban (A modern dráma fejlődésének története, A lélek és a formák, Esztétikai kultúra) is meghatározó tájékozódásának európai horizontja, a filozófia legújabb irányzataival kapcsolatát kereső és találó fogékonysága.

A polgári filozófiatörténelem mindenkor az örök általános emberi célok, elvont értékek idealista kategóriáiba gyömöszölik a nagy gondolkodókat. A marxizmus-leninizmus ezzel szemben soha nem vesztí szem elől a filozófiai alkotás társadalmi-történelmi háttérét: azt a közeget, amelyben az osztályok és rétegek küzdelme a maga konkrétságában kibontakozik. Lukácsot csak erre ügyel-ve érthetjük és követhetjük.

Így jutott el 1918–19-hez, gyakorlati forradalmárrá válásához. Egy volt azok közül, akiket a Magyar Tanácsköztársaság emelt a történelem színpadára, s akik az ellenforradalom hazai győzelme után az osztályharc közép-európai frontjain, majd a Szovjetunióban vállalták a küzdelem folytatását. Elméleti kérdésekben tévedhetett a következő években-évtizedekben. A legfontosabbra tekintve azonban útja egyenes, hűsége töretlen maradt: a magyar Kommunizmus közoktatásügyi népbiztos, a felvidéki hadjárat V. hadosztályának politikai biztosa — a neves filozófus — a húszas években a Kommunista Ma-

gyarországi Pártjának fegyelmezett és önfelelődozó harcosa.

Az elméleti munka új korszaka 1933-tól számítható. Hitler pártjának hatalomra jutása után Lukács Berlinből a Szovjetunióba utazik. Itt dolgozza ki a dialektikus és történelmi materializmus ismeretelméletére épülő esztétikai kategóriarendszerét, a művészi visszatükrözést, a realizmus marxista elméletét. Ez teszi lehetővé Lukács György számára a német, az orosz és a magyar irodalom múltjának és kortárs-jelenségeinek újszerű megvilágítását. Annak a Goethe-, Hölderlin-, Tolstoj- és Thomas Mann-képnek a kialakítását, amely egyszerre volt tudományos teljesítmény és politikai-ideológiai tett: az antifasiszta erők egységét erősítő hozzájárulás a szabadságukért küzdő népek győzelméhez. Lukács könyvei — Az ifjú Hegel, A történelmi regény, a Nietzsche-tanulmányok és a realizmus problémáival foglalkozó írások — kivétel nélkül ezt a célt szolgálták.

Ugyanez a szándék vezette vissza Lukácsot a harmincas évek végén a magyar irodalom és történelem kérdéseire. A Moszkvában megjelenő Új Hang című folyóirat szerkesztő bizottságának tagjaként, majd a Kossuth rádió munkatársaként rendszeresen kapcsolódik a hazai szellemi élet jelenségeihez. (1945-ben kiadott kötete, az Írástudók felelőssége ezeket a tanulmányokat tette hozzáférhetővé.) Elemezte Babits liberalizmusát, a Szép Szó folyóirat körének értékeit és gyengeségeit, Fő törekvése: az irodalmi-szellemi hagyomány, és a népi írói mozgalom demokratikus-plebejus vonulatának különválasztása egyes helytelen gondolati tendenciáktól.

A negyvenes évek tanulmánykötetei — az Irodalom és demokrácia, s az Új magyar kultúráért — a népi demokrácia szellemi stratégiáját körvonalazták, nem tévedések nélkül, de mindig termékenyítő gazdagsággal. Az ötvenes évek közepétől haláláig két úton közelített Marx klasszikus életművéhez és módszeréhez, a marxizmus reneszánszát biztosító eredmények megalapozásához. Egyik útja az esztétika, a másik a valóság általános törvényszerűségei felé vezet. (Az előbbieket Az esztétikum sajátossága című nagy mű fejezeteiben találjuk.)

Lukács György ezekben esztétikai gondolkodásának szintézisét adja: összefoglalva, és az új jelenségek-összefüggések hatására meg is újítva, rugalmasabban fogalmazva realizmuselméletét. Könyve középpontjába a legkülönbözőbb művészeti ágazatok valóságához való viszonyát állítja. Ebből vezeti le, ehhez kapcsolja a művészi ábrázolás sajátosságát, műfaji és stíluskérdéseit, tartalom és forma kölcsönhatásának dialektikáját. Az esztétikum sajátossága ezért — a korszerű marxista esztétika folytatására ösztönző alapműve.

Az idős Lukács György az emberiség alapvető értékeit, a múlt folytathatóságának és gyökeres megújíthatóságának hitét őrzi; az ember elidegenedtségének történelmi feloldását, a szabadság birodalmába jutás lehetőségét ígéri. Nem azonosítja ezt a lehetőséget a valósággal, de nem is vitatja, hogy ez a lehetőség a szocializmus mai valóságában, a Szovjetunió és a szocialista országok gyakorlatában teljessé válik.

Lukács a hatvanas évek második felében visszatért ifjúságának kérdésfeltevéseire. Etikát készült írni, de később módosította ezt a tervét. Felismerte, hogy az etika problémái marxista számára megoldhatatlanok a társadalmi lét objektív alapjainak feltárása nélkül. Ebből a vállalkozásból nőtt ki az Ontológia, amely a valóságot teremtő erőként vizsgálja a munkát, az embert pedig úgy fogja fel, mint a világ kérdéseire, a történelem kihívásaira választ adó lényt. Lukács e művében olyan elméleti alapot teremtett, amely befejezetlenül is jó lehetőségeket biztosít a korunk alapvető kérdéseivel szembeesítő marxista-leninista filozófia továbbképzésére.

Gondolatait már nem foglalthatta össze, jelenre és jövőbe utaló megjegyzései, nyilatkozatai inkább az ember és a tudós példáját, megújuló képességét, igazság szerető és — kimondó szenvedélyét mutatják. Lukács György hagyatékának legértékesebb része: a kritikai magatartás, s annak a lenini gondolatnak az alkalmazása, amely a teljes valóság, a bonyolultan összetett világ, a megállíthatatlan történelmi folyamat elemzéséből teremt a munkásszervelem, a békevágy és haladni akaró emberiség számára győzelmes stratégiát.

Dersi Tamás

Napirenden:

Az erdőösítés fejlesztése

Eléggé szegényes vidékünk az erdősegekben. Országosan 16 százalékos az erdőfűrésztelenség, ez a szám megyénkben alig haladja meg az 5 százalékos. Hasonló képet mutat az elmúlt három évtized erdőfejlesztési mérlege is: országosan 1 millió hektáron történt telepítés, erdőfelújítás, míg megyénkben csupán 18 ezer hektárt mutat a statisztika.

A tegnap megrendezett megyei fásítási anketón is szóba kerültek ezek a számok, s Szilágyi Ernő, a megyei vb tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának a vezetője is arról beszélt megnyitójában, hogy megyénkben a negyedik ötéves tervben mintegy 178 hektár erdőtelepítés történt. A következő tervidőszakban

viszont 2,2 ezer hektárral kell növelni az erdősegek területét. A távlati, 15 évre szóló telepítési terv 6626 hektár erdő létesítését írja elő megyénkben, ami magába foglalja a szegedi övezetben kialakítandó 1760 hektáros pihenő-, kirándulóerdőséget. Ezen felül minden erőfeszítést meg kell tenni az atkai 500 hektáros üdülőerdő létesítésére.

Szegeden, a Technika Házában megtartott fásítási anketón előadást tartott Mészöly Győző, a MÉM osztályvezető-helyettese, majd Bartucz Emil, a Szegedi Állami Erdőrendezőiség vezetője ki-tüntetésekkel nyújtott át az ideai fásítási hónapban kifejtett munkáért több mezőgazdasági nagyüzemnek és szakemberek, Elismerő oklevél-

ben részesült a Pankotai Á. G. és annak igazgatóhelyettese, Kovács János, a Szegedi Á. G., Skorka János, az Á. G. területi főosztályának főelőadója, a DEFAG, Bodó Pál erdőész, Kiss Gyula, az erdőfelügyelőség vezetője, valamint Tomatás László erdőfelügyelő.

Négyen kaptak emléklapokat, közöttük idős Muskó József vásárhelyi kerületvezető erdőész, míg 12-en jelenvényes kiüntetésben részesültek. A megyei KISZ-bizottság nevében Fischer Lajos titkár a magyarcsanádi Úttörő Tsz., a DEFAG, az ásatthalmi Szakmunkásképző Iskola és a szegedi Erdészeti Szakközépiskola KISZ-alesztervezetében részesítette pénzzutalomban a kimagasló fásítási eredményeikért.